

1867.

Na osnovu člana 42 stav 5, člana 43 stav 5, člana 44 stav 5, člana 48 stav 5 i člana 57 stav 5 Zakona o vinu ("Službeni list CG", broj 41/16), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

PRAVILNIK

O KVALITETU, OZNAČAVANJU, PAKOVANJU I PREDSTAVLJANJU VINA I DRUGIH PROIZVODA OD GROŽĐA

("Službeni list Crne Gore", br. 092/17 od 30.12.2017)

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se kvalitet vina i drugih proizvoda od grožđa, bliži sadržaj izvještaja o fizičko-hemijskim svojstvima vina, način uzimanja uzoraka za ocjenu kvaliteta vina i način organoleptičkog ocjenjivanja vina, način superocjene kvaliteta vina, bliži način označavanja, pakovanja i predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa i visina naknade za organoleptičku ocjenu vina.

Primjena

Član 2

Ovaj pravilnik primjenjuje se na vino, mlado vino u fermentaciji, likersko vino, pjenušavo vino, kvalitetno pjenušavo vino, kvalitetno aromatično pjenušavo vino, gazirano pjenušavo vino, biser vino, gazirano biser vino, vino od prosušenog grožđa, vino od prezrelog grožđa, širu, djelimično fermentisanu širu, djelimično fermentisanu širu ekstrahovanu iz prosušenog grožđa, koncentrovanu širu i rektifikovanu koncentrovanu širu.

Kvalitet vina bez oznake porijekla i geografske oznake

Član 3

Vino bez oznake porijekla i geografske oznake u zavisnosti od vinogradarske zone, treba da ispunjava sljedeće zahtjeve u pogledu kvaliteta:

- da je proizvedeno od grožđa odgovarajućih sorti;
- da je proizvedeno odgovarajućim postupcima proizvodnje; i
- da ima određene fizičke, hemijske, mikrobiološke i senzorne osobine.

Zahtjevi koje u pogledu fizičkih, hemijskih, mikrobioloških i senzornih osobina treba da ispunjava vino bez oznake porijekla i geografske oznake dati su u Prilogu 1.

Kvalitet vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom

Član 4

Vino sa oznakom porijekla i geografskom oznakom, pored zahtjeva iz člana 3 ovog pravilnika, treba da ispunjava i zahtjeve iz Priloga 2.

Ocjena kvaliteta vina bez oznake porijekla i geografske oznake

Član 5

Ocjena kvaliteta vina bez oznake porijekla i geografske oznake obuhvata:

- administrativnu i in situ kontrolu podataka iz vinogradarskog registra i drugih baza podataka i dokumentacije;
- uzorkovanje;
- laboratorijsko ispitivanje; i
- organoleptičko (senzorno) ocjenjivanje.

Administrativna i in situ kontrola vina bez oznake porijekla i geografske oznake

Član 6

Administrativna i in situ kontrola vina bez oznake porijekla i geografske oznake obuhvata kontrolu:

- proizvodnje grožđa i utvrđivanje kojoj vinogradarskoj zoni pripada vinograd iz kojeg potiče upotrijebljeno grožđe, količine ubranog grožđa, radi utvrđivanja maksimalnog prinosa i randmana, procentualnog učešća pojedinih sorti u strukturi vina, kao i kvaliteta grožđa (minimalnog sadržaja šećera i kisjelina u grožđu i drugo);
- proizvodnje vina i primijenjenih enoloških postupaka i sredstava u skladu sa dokumentacijom o porijeklu sirovina za proizvodnju vina, količine proizvedenih vina, evidentiranja zaliha vina za dalju proizvodnju, označavanja sudova (lot) i količine vina za svaki lot;
- punjenja i pakovanja vina.

Uzorkovanje vina bez oznake porijekla i geografske oznake

Član 7

Uzimanje uzoraka za vina bez oznake porijekla i geografske oznake može da se vrši samo iz posuda koje su označene.

Uzorak može da bude prosječan, pojedinačan i slučajan.

Uzorak se uzima u količini od po tri flaše od kojih se jedna flaša čuva kao kontrolni uzorak u prostoriji za skladištenje, a preostale dvije flaše se koriste za laboratorijsku analizu i za organoleptičko ocjenjivanje.

Laboratorijsko ispitivanje vina bez oznake porijekla i geografske oznake

Član 8

Laboratorijsko ispitivanje vina bez oznake porijekla i geografske oznake obavlja se ispitivanjem:

- 1) ukupne i stvarne alkoholne jačine izražene volumenom;
- 2) relativne gustine;
- 3) ukupnog suvog ekstrakta;
- 4) ukupne kisjelosti;
- 5) sadržaja isparljivih kisjelina;
- 6) sadržaja ukupnog sumpor-dioksida;
- 7) sadržaja šećera izraženog kao fruktoza i glukoza (uključujući saharozu u slučaju polupjenušavog i pjenušavog vina),
- 8) sadržaja ugljen-dioksida (kod polupjenušavih i pjenušavih vina) izraženog kao pritisak u barima na 20°C; i
- 9) pH vrijednosti.

Organoleptičko (senzorno) ocjenjivanje vina bez oznake porijekla i geografske oznake

Član 9

Organoleptičko (senzorno) ocjenjivanje vina bez oznake porijekla i geografske oznake obuhvata:

- 1) vizuelno opažanje:
 - boje;
 - bistrine;
- 2) olfaktivno opažanje:
 - čistoće;
 - finoće;
 - inteziteta;
- 3) gustativno opažanje:
 - čistoće;
 - strukture, tijela i alkohola,
 - harmonije, ravnoteže, inteziteta;
- 4) gustativno-olfaktilno opažanje:
 - održivost,

- karakteristike odgovarajućeg postupka proizvodnje, podudarnosti sa vrstom, tipom vina ili karakteristikama sorte.

Organoleptičko (senzorno) ocjenjivanje vina bez oznake porijekla i geografske oznake vrši se bodovanjem svake karakteristike vina iz stava 1 ovog člana davanjem bodova od 0 do 10, pri čemu je karakteristika sa ocjenom:

- 1) 0 bodova - neprihvatljivo;
- 2) 1 do 4 boda - lošeg kvaliteta;
- 3) 5 do 7 bodova - prosječno;
- 4) 8 bodova - dobro;
- 5) 9 bodova - vrlo dobro; i
- 6) 10 bodova - odlično.

Maksimalni broj bodova prilikom organoleptičkog (senzornog) ocjenjivanja kvaliteta vina je 100, a vino bez geografskog porijekla i uvozno vino treba da ima najmanje 65 bodova.

Za obavljanje organoleptičke (senzorne) analize uzoraka, treba da se obezbijedi:

- prostorija za degustaciju sa adekvatnim uslovima okoline i opremom;
- prostorija za skladištenje kontrolnih uzoraka;
- termička priprema i šifriranje uzoraka, radi obezbjeđenja anonimnosti identiteta proizvoda.

Zahtjev za kontrolu kvaliteta vina bez oznake porijekla i geografske oznake

Član 10

Prije stavljanja u promet vina bez oznake porijekla i geografske oznake, podnosi se zahtjev za kontrolu kvaliteta vina.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana, podnosi se na obrascu 1.

Ocjena kvaliteta vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom

Član 11

Ocjena kvaliteta vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom obuhvata:

- godišnju provjeru ispunjenosti uslova iz specifikacije proizvoda, odnosno provjeru da li se proizvodnja grožđa i vina vrši u skladu sa specifikacijom proizvoda;
- laboratorijsko ispitivanje; i
- organoleptičko (senzorno) ocjenjivanje vina sa geografskim porijeklom.

Godišnja povjera ispunjenosti uslova iz specifikacije proizvoda

Član 12

Godišnja provjera ispunjenosti uslova iz specifikacije proizvoda, odnosno provjera da li se proizvodnja grožđa i vina vrši u skladu sa specifikacijom proizvoda, vrši se administrativnom i terenskom kontrolom, koja obuhvata:

- 1) kontrolu podataka iz vinogradarskog registra i drugih baza podataka i dokumentacije;
- 2) kontrolu svih vinogradarskih parcela, odnosno kontrolu proizvodnje grožđa, a naročito kontrolu berbe grožđa, radi utvrđivanja da li se grožđe doprema iz drugih vinogradarskih područja i miješa sa grožđem namijenjenim proizvodnji vina sa geografskim porijeklom u pogledu maksimalnog prinosa, kvaliteta grožđa (minimalnog sadržaja šećera i kisjelina u grožđu i drugo);
- 3) kontrolu proizvodnje vina, primijenjenih enoloških postupaka i sredstava u odgovarajućim klimatskim zonama i da li se vino miješa sa vinom iz drugih geografskih područja;
- 4) kontrolu punjenja, odnosno pakovanja vina, kao i faze nakon punjenja i pakovanja vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom; i
- 5) uzorkovanje.

Laboratorijsko ispitivanje vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom

Član 13

Laboratorijsko ispitivanje vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom vrši se u skladu sa standardom ISO/IEC 17025.

Organoleptičko (senzorno) ocjenjivanje vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom

Član 14

Organoleptičko (senzorno) ocjenjivanje vina sa oznakom porijekla ili geografskom oznakom pored ocjene parametara iz člana 9 ovog pravilnika obuhvata i utvrđivanje:

- karakteristika vina, koje potiču i koje su specifične za sorte vinove loze od kojih je vino proizvedeno, i
- da li uzorkovano vino ima kvalitet i karakteristike koje odgovaraju tipu vina date oznake porijekla ili geografske oznake kojoj pripada.

Nakon organoleptičkog (senzornog) ocjenjivanja vina, vino sa oznakom porijekla treba da ima najmanje 85 bodova, a vino sa geografskom oznakom treba da ima najmanje 75 bodova.

Označavanje vina i drugih proizvoda od grožđa

Član 15

Na etiketi vina i drugih proizvoda od grožđa sa i bez geografskog porijekla navode se obavezni i fakultativni podaci i tradicionalni izrazi za vina sa geografskim porijeklom.

Obavezni podaci

Član 16

Etiketa na vinu i drugim proizvodima od grožđa, pored podataka iz člana 46 Zakona o vinu, treba da sadrži i sljedeće obavezne podatke:

- oznaku alergena SO₂;
- oznaku lota ili serijski broj;
- oznaku nominalne zapremine u ml; i
- za gazirana vina izraz "dobijeno dodavanjem ugljen dioksida".

Fakultativni podaci

Član 17

Na etiketi vina i drugih proizvoda od grožđa, pored podataka iz člana 47 Zakona o vinu, mogu da se navode sljedeći fakultativni podaci i oznake:

- piktogram za oznaku alergena;
- simbol za zaštićenu oznaku porijekla, zaštićenu geografsku oznaku;
- za proizvode iz organske poljoprivrede;
- priznanje za kvalitet i osvojene nagrade i medalje, samo na pakovanju one količine vina koje je nagrađeno;
- sadržaj neprevrelog šećera u ostalim proizvodima za koje to nije obavezan podatak;
- izrazi koji se odnose na gazinstvo u označavanju vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom;
- dodatni tradicionalni izrazi u označavanju vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom;
- pojmovi, izrazi i nazivi od opšteg značaja u označavanju vina sa oznakom porijekla i geografskom oznakom.

Oznaka porijekla, geografska oznaka i tradicionalni izrazi

Član 18

Oznaka porijekla, geografska oznaka i tradicionalni izrazi navode se na vino, likersko vino, pjenušavo vino, kvalitetno pjenušavo vino, kvalitetno aromatično pjenušavo vino, gazirano pjenušavo vino, biser vino, gazirano biser vino, vino od prosušenog grožđa, vino od prezrelog grožđa i djelimično fermentisanu širu.

Oznaka porijekla

Član 19

Na etiketi vina pored izraza "Zaštićena oznaka porijekla" može da se navede i naziv manjeg geografskog područja, ako je vino proizvedeno isključivo na tom manjem geografskom području i ako grožđe od kojeg se vino proizvodi, potiče isključivo sa tog geografskog područja.

Proizvod sa oznakom porijekla, ukoliko je to utvrđeno u specifikaciji proizvoda, može se preraditi u vino i u području koje se nalazi u neposrednoj blizini rejoniranog i ograničenog vinogradarskog područja, a u pjenušavo vino ili biser vino sa zaštićenom oznakom porijekla može se preraditi i u područjima koja nijesu u neposrednoj blizini rejoniranog i ograničenog vinogradarskog područja.

Geografska oznaka

Član 20

Na etiketi vina pored izraza "Zaštićena geografska oznaka" može da se navede i naziv manjeg geografskog područja, ako je vino proizvedeno isključivo na tom manjem geografskom području i ako najmanje 85% grožđa korišćenog za njegovu proizvodnju potiče isključivo sa tog geografskog područja.

Proizvod sa geografskom oznakom, ukoliko je to utvrđeno u specifikaciji proizvoda, može se preraditi u vino i u području koje se nalazi u neposrednoj blizini rejoniranog i ograničenog vinogradarskog područja, a u pjenušavo vino ili biser vino sa zaštićenom geografskom oznakom i u područjima koja nijesu u neposrednoj blizini rejoniranog i ograničenog vinogradarskog područja.

Tradicionalni izrazi

Član 21

Tradicionalni izrazi koriste se samo za označavanje vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili geografskom oznakom.

Tradicionalni izrazi za vina sa geografskim porijeklom kojima se označava kvalitetna kategorija tih vina su:

- 1) za vina sa zaštićenom oznakom porijekla: "Zaštićena oznaka porijekla" / "ZOP" ("Protected designation of origin" / "PDO") i
- 2) za vina sa zaštićenom geografskom oznakom: "Zaštićena geografska oznaka" / "ZGO" ("Protected geographical indication" / "PGI").

Izrazi iz stava 2 ovog člana koriste se uz obavezno navođenje naziva oznake porijekla i geografske oznake.

Dodatni tradicionalni izrazi za označavanje vina sa geografskim porijeklom

Član 22

Za označavanje vina sa geografskim porijeklom, mogu da se koriste i dodatni tradicionalni izrazi, ukoliko su ispunjeni uslovi za određeni tradicionalni izraz i to:

- 1) "mlado vino" - ako se vino nalazi u prometu do 31. marta u godini koja slijedi odmah poslije godine u kojoj je ubrano grožđe od kojeg je u cjelosti to vino proizvedeno;
- 2) "rezerva" - ako je vino istaknutih organoleptičkih osobina, pri čemu vino treba da bude staro najmanje 30 mjeseci, od čega treba da je flaširano 12 mjeseci crno vino, a šest mjeseci bijelo i roze vino;
- 3) "arhivsko vino" - ako je u podrumskim uslovima čuvano pet ili više godina, a od čega je najmanje tri godine flaširano;
- 4) "vino od samotoka" ili "samotok" - ako je vino proizvedeno od šire dobijene samoocjeđivanjem kljuka, bez presovanja;
- 5) "kasna berba" - ako je vino proizvedeno u godini izuzetno povoljnoj za gajenje vinove loze, od grožđa ubranog kasnije u odnosu na uobičajeno vrijeme berbe, usljed čega je povećan sadržaj šećera u grožđu i širi;
- 6) "probirna berba" ili "selekcija" - ako je vino proizvedeno od odabranih najkvalitetnijih grozdova u vinogradu;
- 7) "odabrane bobice" ili "selekcija bobica" - ako je vino proizvedeno od odabranih najkvalitetnijih bobica grozdova u vinogradu;
- 8) "suvarak" - ako je vino proizvedeno u godini izuzetno povoljnoj za gajenje vinove loze, od grožđa sa plemenitim plijesnima usljed čega je povećan sadržaj šećera u grožđu i širi;
- 9) "vino iz starog vinograda" ili "stari vinograd" - ako je vino proizvedeno od grožđa iz vinograda koji su stariji od 40 godina i ispunjava uslove za priznavanje geografskog porijekla;
- 10) "sopstvena proizvodnja" - ako je vino proizvedeno od grožđa koje potiče isključivo iz vinograda proizvođača i ako ispunjava uslove za priznavanje geografskog porijekla;
- 11) "vinštica" - ako je u tradicionalnim objektima za proizvodnju vina (vinšticama) od sopstvenog grožđa proizvođača proizvedeno vino koje ispunjava uslove za zaštićenu oznaku porijekla;

- 12) "vinica", "vinarija", "poljana", "vinska kuća", "vinski podrum" "vinoteka" "kaštel", "gazdinstvo", "vila", "manastir", "dvorac" i drugi izrazi u skladu sa sadržinom specifikacije proizvoda vina sa geografskim porijeklom.

Tradicionalno korišćeni izrazi kao oznaka porijekla

Član 23

Određeni tradicionalno korišćeni izrazi mogu biti oznaka porijekla ili geografska oznaka ako:

- a) označavaju vino;
 - b) se odnose na geografski naziv;
 - c) ispunjavaju zahtjeve iz čl. 19 do 22 ovog pravilnika; i
 - d) su podvrgnuti postupku kojim oznake porijekla ili geografske oznake postaju zaštićene.
- Zaštićeni tradicionalni izrazi ne mogu postati generički.

Ograničenje korišćenja tradicionalnih izraza kao oznake porijekla

Član 24

Tradicionalni izrazi ne mogu biti zaštićeni kao oznaka porijekla ako:

- 1) ne predstavljaju geografski naziv u određenom vinogradarskom području za koje je proizvodnja tog vina karakteristična ili ne asociraju na geografsku odrednicu;
- 2) su najmanje pet godina korišćeni za vina iz određenog vinogradarskog područja Crne Gore ili su strani izrazi najmanje 15 godina korišćeni na domaćem tržištu za vina iz određenog vinogradarskog područja Crne Gore;
- 3) nijesu izrazi koji su i pored povezanosti sa tradicionalnim načinom proizvodnje vina u određenom vinogradarskom području, usljed dugotrajne upotrebe postali generični i uobičajeni izrazi za označavanje vina iz drugih vinogradarskih područja;
- 4) su u specifikaciji proizvoda određeni uslovi za proizvodnju vina sa tim tradicionalnim izrazima.

Podaci koji se ne navode na etiketi i pakovanju vina

Član 25

Na etiketi i pakovanju vina i drugih proizvoda od grožđa ne mogu da se navode podaci koji upućuju na preventivna, terapijska ili ljekovita svojstva proizvoda, ni izrazi koji su u suprotnosti sa propisima, ugledom ili moralom.

Na etiketi i pakovanju vina i drugim proizvodima od grožđa ne mogu da se navode podaci koji na bilo koji način obmanjuju potrošače:

- 1) u pogledu karakteristika proizvoda i njegove prirode, identiteta, osobina, sastava, kvantiteta, kvaliteta, trajnosti, geografskog porijekla, zemlje porijekla, metoda proizvodnje;
- 2) pripisivanjem proizvodu svojstava, karakteristika i osobina koje ne posjeduje;
- 3) pripisivanjem proizvodu sa određenim nazivom, koji pripada jednoj vrsti proizvoda, kao osobina specifična samo za taj proizvod, karakteristika i osobina koje su zajedničke za sve ili neke vrste proizvoda;
- 4) navođenjem naziva proizvoda koji već proizvodi drugi proizvođač ili naziva, robne marke, zaštićenog žiga, djelatnosti ili drugih podataka drugog proizvođača i na taj način koristiti njegov ugled;
- 5) navođenjem na etiketi i pakovanju proizvoda bez geografskog porijekla, podataka koji podsjećaju na proizvod sa geografskim porijeklom istog ili drugog proizvođača;
- 6) navođenjem riječi koje se koriste za označavanje komparativa ili superlativa;
- 7) u pogledu identiteta proizvođača, vlasnika proizvoda ili ovlašćenog zastupnika;
- 8) korišćenjem kod proizvoda bez geografskog porijekla naziva vinogradarskog geografskog proizvodnog područja (regiona/subregiona), geografskog obilježja ili dijela naziva geografskog obilježja;
- 9) korišćenjem naziva sorte vinove loze i godine berbe za proizvode koji ne zadovoljavaju propisane uslove;
- 10) korišćenjem riječi: "kvalitetno", "vrhunsko" i sličnih izraza o kvalitetu, za označavanje proizvoda bez geografskog porijekla;
- 11) korišćenjem dodatnih oznaka i tradicionalnih izraza za označavanje proizvoda bez geografskog porijekla;
- 12) navođenjem na proizvodu bez geografskog porijekla, pojmova, izraza, naziva ili drugih podataka o državnim, lokalnim, istorijskim i drugim znamenitostima, ličnostima i događajima od opšteg značaja.

Pakovanje vina i drugih proizvoda od grožđa

Član 26

Vino i drugi proizvodi od grožđa stavljaju se u promet u pakovanju na način da sadržaj tog proizvoda ne može da bude promijenjen, osim u slučaju otvaranja ili oštećenja pakovanja.

Zapremina flaša

Član 27

Za mirna vina zapremina flaše je u intervalima od 100 ml do 1500 ml u osam nominalnih količina: 100, 185, 250, 375, 500, 750, 1000 i 1500.

Za pjenušava vina zapremina flaše je u intervalima od 125 ml do 1500 ml u pet nominalnih količina: 125, 200, 375, 750 i 1500.

Za likerska i aromatizirana vina zapremina flaše je u intervalima od 100 ml do 1500 ml u sedam nominalnih količina: 100, 200, 375, 500, 750, 1000 i 1500.

Nominalne količine iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ne primjenjuju se na proizvode, koji su suveniri ili poslovna prezentacija proizvođača.

Specifični tip flaše

Član 28

Vino sa geografskim porijeklom može da se stavi u promet u flaši specifičnog izgleda.

Flaše specifičnog izgleda koje su namijenjene samo za pakovanje vina sa određenom zaštićenom oznakom i koje potrošači povezuju sa tom određenom zaštićenom oznakom vina, date su u Prilogu 3.

Flaša za pjenušavo vino

Član 29

Pjenušavo vino, kvalitetno pjenušavo vino i kvalitetno aromatično pjenušavo vino može da se stavi u promet samo u flaši tipa "flaša za pjenušavo vino" izrađenu od stakla zapremine:

- 1) veće od 0,20 l koja se zatvara čepom u obliku pečurke od plute ili drugog materijala koji može da dođe u dodir sa hranom, koji je pričvršćen i po potrebi prekriven pločicom i obložen folijom koja u potpunosti prekriva čep, kao i dio ili cijeli grlić flaše;
- 2) a do 0,20 l koja se zatvara bilo kojim odgovarajućim zatvaračem.

Flaša iz stava 1 ovog člana može da se koristi i za gazirano vino, gazirano pjenušavo vino, biser vino i gazirano biser vino.

Zatvarači na posudama

Član 30

Za zatvaranje posuda sa vinom i drugim proizvodima od grožđa mogu da se koristi samo zatvarači koji nijesu prekriveni navlakom ili folijom na bazi olova.

Predstavljanje vina i drugih proizvoda od grožđa

Član 31

Prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa obavezni podaci se navode na crnogorskom jeziku, a na proizvodima namijenjenim izvozu mogu da se navedu na drugom jeziku.

Obavezni podaci treba da se nalaze na originalnom punjenju i na pakovanju u istom vidnom polju i to tako da mogu da se istovremeno pročitaju bez okretanja originalnog punjenja i pakovanja i da su direktno vidljivi bez otvaranja pakovanja.

Izuzetno od stava 2 ovoga člana, adresa punioca i prerađivača, naziv i adresa uvoznika, lot i naznaka da proizvod sadrži sastojke koji mogu da izazovu alergijske reakcije, mogu da se nalaze van vidnog polja u kome se nalaze ostali obavezni podaci.

Obavezni podaci navode se neizbrisivom bojom i treba da se jasno razlikuju od drugog teksta ili slika i grafičkih prikaza.

Naziv vrste proizvoda

Član 32

Prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa, naziv vrste proizvoda navodi se u skladu sa Zakonom o vinu.

Zaštićena oznaka porijekla i zaštićena geografska oznaka

Član 33

Prilikom predstavljanja vina sa geografskim porijeklom, kao oznaka porijekla i geografska oznaka navodi se, uz tradicionalni izraz kojim se označava kvalitetna kategorija tih vina: "Zaštićena oznaka porijekla" / "ZOP" ili "Zaštićena geografska oznaka" / "ZGO", naziv vinogradarskog geografskog proizvodnog područja (region/subregion).

Oznaka geografskog porijekla na vinu iz uvoza, prilikom predstavljanja ne prevodi se, već se navodi u originalu.

Naziv proizvoda

Član 34

Prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa naziv (trgovački naziv, fantazijski naziv) treba da bude jedinstven i različit od drugih odobrenih naziva i naziva koji su u upotrebi za proizvode iste vrste.

Ne smatra se da je naziv proizvoda jedinstven i različit od drugih naziva ako se od njih razlikuje:

- 1) samo u jednom slovu, osim u slučajevima ako se razlikuje prvo slovo naziva i ako je naziv proizvoda izuzetno kratak;
- 2) u dva slova koja su samo promijenila mjesta;
- 3) samo u akcentu.

Naziv proizvoda ne treba da sadrži:

- 1) riječi, slova, brojeve i oznake koji ga čine teško izgovorljivim;
- 2) naziv sorte vinove loze bez izraza i riječi koje naziv tog proizvoda (trgovačko ime) čine jedinstvenim i različitim od drugih naziva za proizvode iste vrste;
- 3) oznaku za vino sa geografskim porijeklom.

Zapremina proizvoda

Član 35

Zapremina proizvoda je zapremina tečnosti koja je sadržana u originalnom punjenju i pakovanju i koja se navodi prilikom predstavljanja.

Stvarna alkoholna jačina

Član 36

Prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa stvarna alkoholna jačina izražava se cijelim brojem ili polovinom broja poslije koga se navodi oznaka: "% vol".

Ispred broja i oznake: "% vol" mogu da se navedu riječi: "stvarna alkoholna jačina", "stvarni alkohol" ili skraćenica "alk".

Sadržaj stvarnog alkohola vina i drugih proizvoda od grožđa ispisuje se slovima i brojevima čija visina ne može da bude manja od:

- 5 mm, ako je zapremina originalnog punjenja i pakovanja veća od 1 l;
- 3 mm, ako je zapremina originalnog punjenja i pakovanja jednaka ili manja od 1 l, ali veća od 0,2 l;
- 2 mm, ako je zapremina originalnog punjenja i pakovanja jednaka ili manja od 0,2 l.

Zemlja porijekla

Član 37

Kod mirnih vina bez geografskog porijekla, zemlja porijekla navodi se riječima: "vino iz", "proizvedeno u" ili

"proizvod iz", a kod pjenušavog vina, kvalitetnog pjenušavog vina i kvalitetnog aromatičnog pjenušavog vina i riječima: "sekt iz", poslije kojih se navodi naziv zemlje.

Kod vina sa geografskim porijeklom, zemlja porijekla navodi se riječima: "vino iz", "proizvedeno u" ili "proizvod iz", poslije kojih se navodi naziv zemlje na čijoj teritoriji je proizvedeno grožđe i vino.

Naziv i adresa proizvođača, punioca, uvoznika i prodavca

Član 38

Punjenje je stavljanje vina i drugih proizvoda od grožđa u posude najveće zapremine od 60 l radi prodaje.

Ispred naziva i adrese punioca navodi se riječ: "punilac" ili "puni", a kod vina sa geografskim porijeklom umjesto tih riječi mogu da se navode riječi:

- 1) "puni gazdinstvo" ili "puni proizvođač vina" ako se punjenje vrši u okviru vinarije proizvođača;
- 2) "puni zadruga/kooperativa" ako se punjenje vrši u okviru proizvodnog pogona koji koriste članovi zadruge/kooperative;
- 3) "punjeno u okviru oznake geografskog porijekla od" ili "punjeno u... od" pri čemu se navodi oznaka geografskog porijekla i naziv vinogradarskog geografskog proizvodnog područja (region/subregion), ako se punjenje vrši u vinariji drugog proizvođača koja se nalazi u vinogradarskom geografskom proizvodnom području koje je vezano za navedenu oznaku geografskog porijekla.

Ako je izvršeno uslužno punjenje, naziv i adresa proizvođača za koga je izvršeno uslužno punjenje navode se:

- 1) poslije riječi: "punjeno za", ili
- 2) poslije riječi: "za", a poslije toga se navodi riječ: "puni" i naziv i adresa punioca ("za... puni ...").

Ako se punjenje obavlja u proizvodnom pogonu koji se ne nalazi na adresi sjedišta punioca, podaci o nazivu i adresi sjedišta punioca dopunjuju se podacima o adresi proizvodnog pogona u kome je izvršeno punjenje.

Ako je proizvod punjen u posudi a ne u flaši, riječ: "punilac", "puni" ili odgovarajuća riječ koja se navodi zamenjuje se riječju: "paker", "pakuje" ili odgovarajućom riječju.

Prilikom predstavljanja vina iz uvoza, ispred naziva i adrese uvoznika navode se riječi: "uvoznik" ili "uvozi".

Kada je isto pravno lice, preduzetnik punilac i uvoznik proizvoda, ispred naziva i adrese tog pravnog lica i preduzetnika mogu zajedno da se navedu pojmovi vezani za radnju koju je obavljena navođenjem riječi: "punilac i uvoznik".

Naziv i adresa punioca, proizvođača uvoznika ili prodavca, koji se sastoje od zaštićene oznake porijekla ili zaštićene geografske oznake ili ako sadrže dio naziva zaštićenih oznaka, na etiketi i pakovanju navode se slovima koja ne mogu da budu veća od polovine veličine slova za navođenje naziva zaštićenih oznaka ili naziva vrste proizvoda i slovima čija visina može da bude do 5 mm.

Sadržaj šećera pjenušavog vina, gaziranog pjenušavog vina, kvalitetnog pjenušavog vina i kvalitetnog aromatičnog pjenušavog vina

Član 39

Prilikom predstavljanja pjenušavog vina, gaziranog pjenušavog vina, kvalitetnog pjenušavog vina i kvalitetnog aromatičnog pjenušavog vina navode se izrazi koji se odnose na sadržaj neprevrelog šećera u tim vinima iz Priloga 4.

Ako sadržaj šećera u proizvodima iz stava 1 ovog člana, izražen kao fruktoza i glukoza (uključujući saharozu), odgovara različitim izrazima iz Priloga 4 i ako se iz tog razloga mogu upotrijebiti dva izraza, navodi se samo jedan od tih izraza.

Obavezni izrazi uz naziv vrste proizvoda

Član 40

Naziv "gazirano pjenušavo vino" i "gazirano biser vino" prilikom predstavljanja dopunjava se izrazom "dobijeno dodavanjem ugljen dioksida", koji se ispisuje slovima iste vrste i veličine.

Izraz "dobijeno dodavanjem ugljen dioksida" navodi se i prilikom predstavljanja vina sa geografskim porijeklom ako je u ta vina dodat ugljen-dioksid.

Kod kvalitetnog pjenušavog vina kod koga je prilikom predstavljanja navedena riječ: "sekt" može da se izostavi naziv vrste proizvoda.

Lot oznaka

Član 41

Lot je cjelina prodajnih jedinica proizvoda, koji je proizveden i pakovan pod istim uslovima.

Podatak koji se odnosi na lot prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa navodi se riječju: "lot" ili slovom: "L", poslije čega se navodi broj i oznaka lota.

Oznaka alergena SO₂

Član 42

Ako proizvod sadrži jedan ili više sastojaka koji mogu da izazovu alergijske reakcije kao što su sulfiti koncentracije veće od 10 mg/l izraženi kao SO₂, navode se jednim od izraza: "sadrži sumpor-dioksid" ili "sadrži sulfite".

Godina berbe

Član 43

Godina berbe može da se navede samo na vinu i drugom proizvodu od grožđa koji je najmanje 85 % proizveden od grožđa ubranog u toj godini berbe.

U procentualnu vrijednost iz stava 1 ovog člana nije uključena količina proizvoda:

- 1) upotrijebljena za doslađivanje, ekspedicioni liker ili tiražni liker, ili
- 2) koji se dodaju u proizvodnji likerskih vina iz Priloga 5.

Za proizvode koji se tradicionalno dobijaju od grožđa ubranog u januaru ili februaru, kao godina berbe može da se navede samo prethodna kalendarska godina.

Naziv sorte vinove loze kod proizvoda sa geografskim porijeklom

Član 44

Naziv sorte vinove loze ili njeni sinonimi mogu da se navedu prilikom predstavljanja vina i drugog proizvoda od grožđa sa zaštićenom oznakom porijekla i geografskom oznakom ako je taj proizvod proizveden od sorte grožđa sa etikete i pakovanja i ako je najmanje 85 % tog proizvoda dobijeno od te sorte i ako u taj procenat nije uključena:

- 1) količina proizvoda upotrijebljena za doslađivanje, ekspedicioni liker ili tiražni liker, ili
- 2) količina proizvoda koji se dodaju u proizvodnji likerskih vina iz Priloga 5.

Ako se prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa sa zaštićenom oznakom porijekla i geografskom oznakom navodi naziv dvije ili više sorti vinove loze ili njihovi sinonimi, onda 100 % tog proizvoda treba da bude dobijeno od tih sorti i ako u taj procenat nije uključena:

- 1) količina proizvoda upotrijebljena za doslađivanje, ekspedicioni liker ili tiražni liker, ili
- 2) količina proizvoda koji se dodaju u proizvodnji likerskih vina iz Priloga 5.

Nazivi sorti vinove loze "pinot blanc", "pinot noir", "pinot meunier" ili "pinot gris" ili njihovi sinonimi mogu prilikom predstavljanja pjenušavih vina i kvalitetnih pjenušavih vina da budu zamijenjeni sinonimom "pinot".

Za svako vinogradarsko geografsko proizvodno područje, određene su sorte i njihovi sinonimi, čiji naziv može da se navodi prilikom predstavljanja vina sa geografskim porijeklom.

Prilikom predstavljanja iz stava 2 ovog člana, nazivi sorti vinove loze navode se slovima iste veličine redosljedom koji predstavlja količinu upotrijebljenog grožđa sorte u proizvodnji vina.

Naziv sorte vinove loze kod proizvoda bez geografskog porijekla

Član 45

Naziv sorte vinove loze ili njeni sinonimi prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa bez geografskog porijekla mogu da se navedu ako je izvršena administrativna, analitička i senzorna provjera ispunjenosti sljedećih uslova:

- da najmanje 80% sirovine za proizvodnju vina, koju čine najviše dvije sorte vinove loze, potiče od sorti, čiji je naziv naveden na etiketi vina i na pakovanju;
- da se sorte vinove loze nalaze na spisku sorti vinove loze čiji nazivi ili sinonimi mogu da se navedu prilikom označavanja proizvoda bez geografskog porijekla iz Priloga 6.

Ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, prilikom predstavljanja vina bez geografskog porijekla mogu da se navedu riječi: "vino iz" poslije kojih se navodi naziv zemlje gde je grožđe i vino proizvedeno i odakle vino potiče i nazivi sorti vinove loze ili njihovi sinonimi.

Piktogram za prisustvo sulfita u vinu i drugim proizvodima od grožđa

Član 46

Prisutnost sulfita u vinu i drugim proizvodima od grožđa, osim obaveznih izraza iz člana 42 ovog pravilnika može da bude označena i piktogramom iz Priloga 7.

Sadržaj šećera mirnog vina, likerskog vina, biser vina, gaziranog biser vina, vina od prosušenog grožđa, vina od prezrelog grožđa, mladog vina i šire

Član 47

Prilikom predstavljanja sadržaja šećera mirnog vina, likerskog vina, biser vina, gaziranog biser vina, vina od prosušenog grožđa, vina od prezrelog grožđa, mladog vina i šire, mogu da se navedu izrazi iz Priloga 8 koji se odnose na sadržaj šećera u tim proizvodima.

Ako sadržaj šećera u proizvodima iz stava 1 ovog člana, izražen kao fruktoza i glukoza, odgovara različitim izrazima iz Priloga 8 koji se odnose na sadržaj šećera i da iz tog razloga mogu da se upotrijebe dva izraza, prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa navodi se samo jedan od tih izraza.

Simboli, odnosno grafičke oznake za vina sa zaštićenom oznakom porijekla i zaštićenom geografskom oznakom

Član 48

Prilikom predstavljanja vina sa geografskim porijeklom, mogu da se koriste simboli, odnosno grafičke oznake za zaštićenu oznaku porijekla i zaštićenu geografsku oznaku iz Priloga 9.

Tradicionalni izrazi koji se odnose na metode proizvodnje

Član 49

Prilikom predstavljanja vina i drugih proizvoda od grožđa mogu da se navedu izrazi koji se odnose na metode proizvodnje, ukoliko su ispunjeni odgovarajući uslovi za određeni tradicionalni izraz, i to:

- 1) "fermentisalo u drvenom sudu od" poslije čega se navodi vrsta drveta ili izraz: "fermentisalo u drvenom sudu", za vino koje je fermentisalo u drvenim sudovima;
- 2) "odležalo u drvenom sudu od" poslije čega se navodi vrsta drveta ili izraz: "odležalo u drvenom sudu", za vino koje je odležavalo u drvenim sudovima;
- 3) "dozrijevalo u drvenom sudu od" poslije čega se navodi vrsta drveta ili "dozrijevalo u drvenom sudu", za vino koje je dozrijevalo u drvenim sudovima.

Izrazi koji se odnose na dozrijevanje vina i drugih proizvoda od grožđa mogu da se navedu na vinu iz stava 1 ovog člana koje je dozrijevalo u drvenim sudovima i na vinu kod koga je postupak dozrijevanja nastavljen u sudovima koji nijesu drveni, u skladu sa propisom kojim su uređeni enološki postupci.

Izrazi iz stava 1 ovog člana ne mogu da se koriste za vino proizvedeno dodavanjem komadića hrastovog drveta i ako su ti komadići dodati u vino koje je u drvenim sudovima.

Izraz "vrenje u flaši" ili "fermentacija u flaši" može da se koristi samo prilikom predstavljanja pjenušavih vina sa geografskim porijeklom ili kvalitetnih pjenušavih vina kod kojih su ispunjeni određeni uslovi za proizvodnju, i to da:

- 1) pjenušavost potiče od sekundarne alkoholne fermentacije (vrenja) u flaši;
- 2) proizvodni proces, koji se računa od početka vrenja kojim se dobija cuvée, nije kraći od devet mjeseci, uključujući dozrijevanje u vinariji u kojoj je proizvod dobijen;
- 3) proces vrenja kojim se dobija cuvée i njegovo držanje u kontaktu sa vinskim talogom traju najmanje 90 dana;
- 4) se proizvod odvaja od vinskog taloga filtriranjem metodom pretakanja ili otklanjanjem kvasca.

Izrazi: "vrenje u flaši tradicionalnom metodom", "fermentacija u flaši tradicionalnom metodom", "tradicionalna metoda", "klasična metoda" ili "klasična tradicionalna metoda" mogu da se koriste samo prilikom predstavljanja pjenušavih vina sa geografskim porijeklom ili kvalitetnih pjenušavih vina kod kojih su ispunjeni određeni uslovi za proizvodnju, i to da:

- 1) pjenušavost potiče od sekundarne alkoholne fermentacije (vrenja) u flaši;
- 2) je proizvod najmanje devet mjeseci od trenutka nastanka cuvée-a bio neprekidno u kontaktu sa vinskim talogom u vinariji u kojoj je dobijen;
- 3) se proizvod odvaja od vinskog taloga filtriranjem metodom pretakanja ili otklanjanjem kvasca.

Izraz "crémant" može da se koristi prilikom predstavljanja bijelih i roze pjenušavih vina sa geografskim porijeklom kod kojih su ispunjeni određeni uslovi za proizvodnju, i to da:

- 1) je grožđe ručno ubrano;
- 2) je vino proizvedeno od šire dobijene muljanjem cijelog grožđa ili grožđa bez peteljki, pri čemu količina dobijene šire ne može da bude veća od 100 l na 150 kg grožđa;
- 3) je sadržaj sumpor-dioksida do 150 mg/l;
- 4) je sadržaj šećera manji od 50 g/l;
- 5) su ispunjeni uslovi za proizvodnju vina iz stava 5 ovog člana;
- 6) se taj izraz navodi zajedno sa nazivom vinogradarskog geografskog proizvodnog područja koje je vezano za oznaku vina sa geografskim porijeklom.

Naziv drugog geografskog područja i riječi koje upućuju na geografsko područje

Član 50

Naziv drugog geografskog područja, koje je manje ili veće od vinogradarskog geografskog proizvodnog područja koje je vezano za oznaku porijekla i geografsku oznaku i riječi koje upućuju na geografsko područje mogu da se navedu samo prilikom predstavljanja vina sa geografskim porijeklom.

Naziv manjeg ili većeg geografskog područja i riječi koje upućuju na geografsko područje mogu da se sastoje od naziva:

- 1) lokaliteta, grupe lokaliteta i/ili malih apelacija (apsolutne, elitne, istorijske i organske vinogradarske parcele);
- 2) dijela katastarske opštine, dijela opštine;
- 3) dijela vinogradarskog regiona, vinogradarskog subregiona, vinogradarske oaze;
- 4) okruga ili prirodne geografske cjeline.

Ako se koristi naziv manjeg geografskog područja od područja na koje se odnosi oznaka porijekla ili geografska oznaka, granice tog geografskog područja treba da budu precizno određene.

Najmanje 85 % grožđa od kojeg je vino proizvedeno treba da potiče iz tog manjeg geografskog područja, a preostala količina grožđa da potiče iz vinogradarskog geografskog proizvodnog područja navedenog na oznaci porijekla ili geografskoj oznaci, unutar koga se nalazi manje geografsko područje.

Pojmovi, izrazi i nazivi od opšteg značaja

Član 51

Pojmovi, izrazi, nazivi ili drugi podaci o državnim, lokalnim, istorijskim i drugim znamenitostima, ličnostima i događajima od opšteg značaja, mogu da se koriste samo prilikom predstavljanja vina sa geografskim porijeklom.

Podaci iz stava 1 ovog člana mogu da se navedu na vinu sa geografskim porijeklom samo ako su vezani za vinogradarsko geografsko proizvodno područje iz kojeg to vino potiče.

Naknada za organoleptičku ocjenu vina i drugih proizvoda od grožđa

Član 52

Za organoleptičku ocjenu vina i drugih proizvoda od grožđa plaća se naknada.

Naknada iz stava 1 ovog člana plaća se u iznosu od 35 € po uzorku.

Prilozi i obrazac

Član 53

Prilozi od 1 do 9 i obrazac 1 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Stupanje na snagu

Član 54

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 320-2240/17-3

Podgorica, 21. decembra 2017. godine

Ministar,

mr Milutin Simović, s.r.

NAPOMENA IZDAVAČA:

Priloge koji su sastavni dio ovog propisa možete pogledati ovdje.